

Vesiensuojelun tehostamisohjelman (2019–2023) hankehaku,
ympäristöministeriö/ Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

[Vesistökunnostuksen sekä maa- ja metsätalouden vesienhallinnan rahoitushaku - Ympäristöministeriö](#)

Simpelejärven kunnostushanke 2022–2024

Taustaa

Simpelejärvi kuuluu Laatokan lohen lisääntymisalueena tunnetun Hiitolanjoen valuma-alueeseen ollen vesistöalueen merkittävin ja ylivoimaisesti suurin järvi. Pääosin Parikkalassa, mutta osin myös Rautjärvellä sijaitsevan Simpelejärven heikentynyt tila nousee säännöllisin väliajoin esille; huolestuneita kannanottoja ja kirjoituksia on julkaistu paikallislehdessä ja suoria yhteydenottoja järven tilasta on tullut sekä Parikkalan kuntaan että Imatran seudun ympäristötoimeen.

Simpelejärven vesistötarkkailun pitkäaikaistarkastelu vuosilta 1975–2020 kertoo järven tilan huononemisesta etenkin viimeisen 15–20 vuoden aikana. Aiemmin ekologiaaltaan erinomaiseksi luokiteltu järven eteläisin pääallas, Kurhonselkä, on muuttunut erinomaisesta hyväksi ja Kirkkoselkä hyvästä tyydyttäväksi. Keskialtaat, Sokkiiselkä ja Lemmikonselkä, sekä kaakkoinen Kukkarolahti ovat vain tyydyttävässä tilassa, kun taas itäinen allas on ainakin vielä toistaiseksi hyvässä tilassa.

Myös kalaston muutokset vuosikymmenten saatossa kertovat karua kieltään vedenlaadun huononumisesta: 1960-luvulla siiioista tunnettu järvi on muuttunut kuhavaltaiseksi. Järven vedenpintaa säännöstellään ja järven korkeutta on laskettu useaan otteeseen 1700–1900-luvuilla yhteensä 5,7 metriä, jolloin on saatu rantapeltoja ottamalla entistä järvenpohjaa viljelykäyttöön. Maanviljelyalueen osuus valuma-alueella on 14 % (Lähde: <http://paikkatieto.ymparisto.fi/value/>, Corine 2012) ja maatalous onkin Simpelejärven valuma-alueen pääkuormittaja. Myös lintuvesi Siikalahdella (Natura 2000 -alue), jonne aikoinaan laskettiin kunnan jätevesiä, voi olla merkitystä järven kunnolle. Lahdella on todettu mm. runsas ruutanakanta, mikä kertoo lahden rehevyydestä.

Kunnostushankkeen tarpeellisuudesta on neuvoteltu 27.8.2019 järven osakaskuntien, Parikkalan-Rautjärven-Ruokolahden kalatalousalueen, Etelä-Karjalan kalatalouskeskuksen, kunnan elinkeinotoimen ja Imatran seudun ympäristötoimen välisissä neuvotteluissa. Hankkeen suunnittelukokouksessa 9.6.2021 olivat mukana myös edustajat Rautjärven kunnasta sekä MTK-Parikkalan Seudusta, Osuuskunta Tuottajan Maidosta ja Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry:stä. Hankesuunnitelmaa on työstetty Imatran seudun ympäristötoimessa. Lisäksi suunnittelukokouksia on pidetty 19.10.2021 ja 19.11.2021.

Simpelejärvellä on ollut kaksi kunnostushanketta: Simpelejärvi siistiksi 2006–2007, jonka toteutti Parikkala-Saari-Uukuniemen kalastusalue sekä Yhdessä Simpelejärven puolesta 2010–2012, jossa toimija oli Imatran seudun ympäristötoimi. Hankkeissa suunnitellut toimenpiteet ovat vielä osittain toteuttamatta. Tulevassa hankkeessa hyödynnetään edellisten hankkeiden selvityksiä ja tuloksia

sekä jatketaan vesistökunnostustyötä. Koska Simpelejärvi on jo rehevöitynyt, tarvitaan valuma-alueelle suunnatun ennalta ehkäisevän vesiensuojelutyön lisäksi suoraan vesialueelle suunnattuja ravinteiden poiston kunnostustoimia, ennen muuta tehokalastusta.

Simpelejärven pinta-ala on 91 km², siinä on rantaviivaa noin 200 km, ja sen valuma-alue on 810 km² ulottuen Pien-Rautjärveen sekä Suureen Rautjärveen ja Tyrjänjärveen saakka. Simpelejärvi kuuluu Hiitolanjoen valuma-alueeseen.

Meneillään olevat vesiensuojeluhankkeet Pien-Rautjärvellä eli Pien-Rautjärven hoitokalastushanke 2019-2021 (Saaren vesialueen osakaskunta), Pien-Rautjärven valumavesien hallinnan tehostamishanke 2021–2022 (Pien-Rautjärven järvenlaskuyhtiö ja Saaren osakaskunta) sekä Lahdenpohjan ja Suuren Rautjärven Akonpohjanlahden kunnostushanke LAKU 2021–2023 (Saimaan vesiensuojeluyhdistys) tukevat omalta osaltaan Simpelejärven valuma-alueen työtä ja niiden hankkeiden kanssa voidaan tehdä yhteistyötä sekä vaihtaa kokemuksia vesistökunnostuksen käytännöistä.

Hakija

Hankehakijana ja -hallinnoijana on Parikkalan kunta, osatoteuttajina Parikkalan-Rautjärven-Ruokolahden kalatalousalue ja Etelä-Karjalan kalatalouskeskus kalaston hoitopyynnin osalta.

Päätoteuttaja:

Parikkalan kunta

Harjukuja 6, 59100 Parikkala
Puhelin: 0400 851 951
kunta@parikkala.fi
Y-tunnus 1913642-6

Yhteyshenkilö: Taina Tolkki, vt. elinkeinojohtaja

Hankkeen osatoteuttajat:

Etelä-Karjalan Kalatalouskeskus ry

Hietakallionkatu 2
53850 Lappeenranta
Y- tunnus: 2164267-8

Yhteyshenkilöt:

Etelä-Karjalan Kalatalouskeskus ry / Taisto Huotari
puh. 0400 716 120

Joonas Häkkinen
puh. 040 - 735 4021
joonas.hakkinen@ekkalatalouskeskus.fi

Parikkalan-Rautjärven-Ruokolahden kalatalousalue

Y-tunnus: 2986457-4

Yhteyshenkilö

Taisto Huotari
hallituksen puheenjohtaja
puh. 050 300 0095
taisto.huotari@luukku.com

Hankkeen toteutus

Koska Simpelejärvi on pinta-alaltaan suuri järvi, hanketta suunnitellaan ja työtä jaetaan siten, että toimenpiteitä, kuten hoitokalastusta, voidaan tehdä yhtä aikaa eri puolella järveä. Hoitokalastusmassalle pyritään löytämään hyötykäyttöä. Hyödyntämistahojen etsimisessä käytetään apuna Pien-Rautjärvellä Kalasta hyödyksi -hankkeessa tehtyä selvitystä v. 2019 kalojen hyötykäytöstä Itä-Suomessa sekä alueella meneillään olevissa vesiensuojeluhankkeissa saatavaa uudempaa tietämystä asiassa.

Valuma-alue työ

Hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan erilaisia vesiensuojelurakenteita sekä parannetaan peltojen ravinteidenpidätyskykyä. Pyritään saamaan aikaan yhtenäisiä rantapeltöjen ravinteidenpidätyksen parantamisväyhykkeitä.

Vesiensuojelurakenteita:

- vesiensuojelukosteikkoja
- ojien tulvatasanteita, pohjapatoja ja lasketusaltaita
- ojansuurakenteita rannan tuntumaan (altaat, pintavalutuskentät, kampamaiset ojarakenteet yms.)
- suojavyöhykkeet
- pienpuupuhdistamot
- yms.

Suunnittelussa hyödynnetään ProAgrian kosteikkojen yleissuunnitelmaa (Maatalousympäristön luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelma – Kosteikot, Parikkala, 2010) sekä edellisten hankkeiden kosteikkosuunnitelmia, jotka eivät ole vielä toteutuneet. Näiden osalta selvitetään niiden nykyiset toteuttamismahdollisuudet.

Peltöjen ravinteiden pidätyksen parantaminen:

- Peltöjen rakennekalkitus
- Kuitulietteiden käyttö pellolla

Rakennekalkki on savimaille sopiva maanparannusaine, jossa peltomaalle levitetään sammutettua tai poltettua kalkitusainetta. Menetelmä parantaa maan mururakennetta ja vedenläpäisevyyttä pienentäen eroosiota ja ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin. ProAgrialla on meneillään Rakennekalkki maatalouden vesiensuojelukeinona -hanke vuosina 2020–2021 tavoitteena tuottaa tietoa ja ohjeistusta rakennekalkin käytöstä maatalouden vesiensuojelukeinona. Simpelejärvi-hankkeessa hyödynnetään ko. hankkeen tuloksia. <https://www.proagria.fi/rakennekalkki>

Metsäteollisuuden sivutuotteina syntyviä kuitulietteitä kompostoimalla tai kalkkistabiloimalla saadaan maanparannusaineita, jolla on myönteisiä vaikutuksia maan mururakenteeseen ja sen kautta pellon veden- ja ravinteidenpidätyskykyyn. Luonnonvarakeskus on tutkinut kuitujen käyttöä pelloilla mm. KUITU-hankkeessa vuosina 2020–2021 ja saanut asiassa lupaavia tuloksia. Hankkeessa tuotetaan tietoa kuidun käytöstä pelloilla. <https://www.luke.fi/kuitu/>

Hankkeen aikana selvitetään mahdolliset lupa- ja ilmoitusmenettelyt tehtävistä toimenpiteistä (mm. niittoilmoitukset Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle).

Vesialueella tehtävät kunnostustyö

Hankkeessa tehdään teho- ja hoitokalastusta koko järven alueella lukuun ottamatta Metsähallituksen Siikalahtea sekä vesikasvillisuusniittoja ravinteiden poistamiseksi ja veden vaihtuvuuden parantamiseksi järvaltaasta.

Toteutustahot

Hankkeen toteutuksesta vastaa Parikkalan kunnan elinkeinotoimen henkilö lukuun ottamatta hoito-kalastusta, josta vastaa Etelä-Karjalan Kalatalouskeskus ry ja Parikkalan-Rautjärven-Ruokolahden kalatalousalue. Lisäksi hankkeeseen palkataan viljelijäyhdyshenkilö, joka käy neuvottelut ja tekee sopimukset vesiensuojelurakenteiden suunnitelmista, toteutuksesta ja ylläpidosta maanomistajien kanssa.

Toimenpiteet

- Maanomistajien kanssa tehtävät sopimukset kosteikkojen ja muiden vesiensuojelutoimenpiteiden suunnittelusta ja toteuttamisesta huomioiden myös maataloustuet toteuttamiskeinoina
- Pitempiaikaiset hankkeessa toteutettavien vesiensuojelurakenteiden hoitosopimukset huomioiden myös maataloustuet
- Viljelijäyhdyshenkilön palkkaaminen hoitamaan neuvottelut maanomistajien kanssa
- Kosteikkojen ja muiden vesiensuojelutoimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen ostopalveluna tiiviissä yhteistyössä viljelijäyhdyshenkilön ja maanomistajien kanssa käyttäen lähtökoh-tana aiemmissa Simpelejärvi-hankkeissa laadittuja suunnitelmia sekä ProAgrian laatimaan kosteikkojen yleissuunnitelmaa vuodelta 2010.
- Sellaisten rantapeltojen valinta, joilla rakennekalkituksesta tai kuidun lisäämisestä on merkit-tävää vesiensuojelullista hyötyä. Toteutus hankkeen aikana.
- Teho- ja hoitokalastus (osittain talkoilla)
- Niitot (osittain talkoilla)

Yhteistyötahot

Tämän hankkeen yhteistyötahoja ovat Simpelejärven osakaskunnat, Parikkalan-Rautjärven-Ruokolahden kalatalousalue, Etelä-Karjalan kalatalouskeskus, Imatran seudun ympäristötoimi, Rautjärven kunta, MTK-Parikkalan Seutu, Osuuskunta Tuottajan Maito, Etelä-Karjalan maaseutu-toimi, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry, ProAgria Etelä-Suomi, Metsähallitus.

Hankkeen ohjaus

Yhteistyötahojen edustajista muodostetaan hankkeen ohjaustyöryhmä, joka kokoontuu aktiivisesti hankkeen ajan.

Vaikuttavuuden arvio/Tuloksellisuuden seuranta

Hankkeen vaikuttavuutta arvioidaan toteutettujen vesiensuojelutoimenpiteiden määrän perusteella. Tavoitteena on jatkossa seurata vesiensuojelurakenteiden toimivuutta vesinäytteenotolla ja/ tai kenttämittarilla, ja toimijaverkoston aktiivisuudesta riippuen koko järven kattavalla näkösyvyysseu-rannalla noin 15 havaintopaikalla.

Tiedotus

Hankkeen tiedotusta varten perustetaan nettisivusto Parikkalan kunnan nettisivujen yhteyteen. Hankkeessa laaditaan mediatiedotteita säännöllisin väliajoin ja hankkeelle haetaan medianäkyvyyt-tä mm. paikallislehdessä.

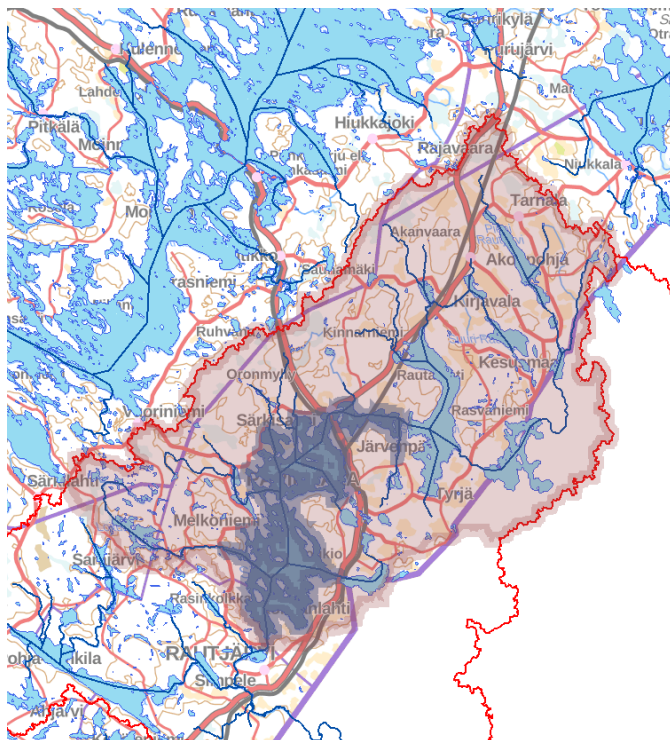
Taina Tolkki
vt. elinkeinojohtaja

Liitteet:**1. Kustannussuunnitelma**

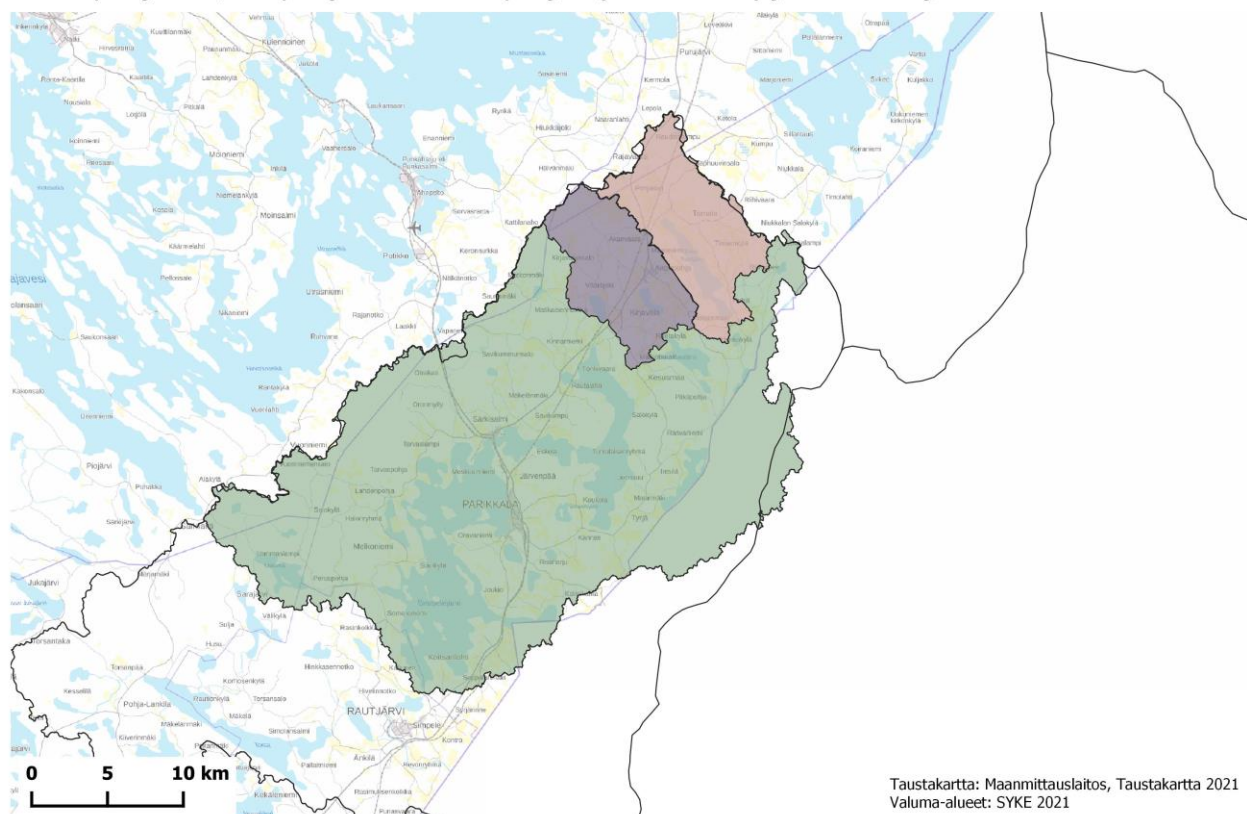
	2022, euroa	2023, euroa	2024, euroa	Yhteensä, euroa
Palkat, viljelijäyhdyshenkilö/ hanketyöntekijä, 3–5 kk/ vuosi, 100 %	25 000	20 000	15 000	60 000
Vesiensuojelurakenteiden suunnittelu ja toteutus (valuma-alue työ), ostopalvelut	57 000	71 000	100 000	228 000
Teho- ja hoitokalastus	80 000	80 000	80 000	240 000
Niitot	10 000	17 000	18 000	45 000
Wekekatiskat/putkikatiska/muu vastaava pyydys, ostopalvelut (asukkaiden osallistaminen)	5 000	0	0	5 000
Infotilaisuudet mökkiläisille, ranta-asukkaille (asukkaiden osallistaminen, verkostoituminen)	1 000	1 000	1 000	3 000
Hankkeen tuloksellisuuden seuranta / näkösyvyysseuranta, ostopalvelut	3 000	3 000	3 000	9 000
Yhteensä	170 500	189 500	214 000	590 000

4. Järven valuma-aluekartta

(Lähde: <http://paikkatieto.ymparisto.fi/value/>)

Simpelejärven, Simpelejärven Lahdenpohjan (LAKU-hanke) ja Pieni Rautjärven valuma-alueet

Taustakartta: Maanmittauslaitos, Taustakartta 2021
Valuma-alueet: SYKE 2021

5. Järven maankäyttömuotojen osuudet v. 2012

(Lähde: <http://paikkatieto.ymparisto.fi/value/>)

Maankäyttömuotojen suhteellinen osuus (%) valuma-alueella (Corine 2012 / taso 2) ✕

Asuinalueet (11):

Teollisuuden, palveluiden ja liikenteen alueet (12):

Maa-ainesten ottoalueet, kaatopaikat ja rakennustyöalueet (13):

Virkistys- ja vapaa-ajan toiminta-alueet (14):

Viljelysmaat (21):

Monivuotiset viljelmät (22):

Laidunmaat (23):

Heterogeeniset maatalousvaltaiset alueet (24):

Sulkeutuneet metsät (31):

Harvapuutoiset metsät, pensastot sekä avoimet kankaat (32):

Avoimet kankaat ja kalliomaat (33):

Sisämaan kosteikot ja avosuot (41):